

300, Δ-2
**Πολύ το γυμνό στις
θεατρικές σκηνές αυτό
το χειμώνα. Σύμπτωση;
Ταμιακές δυσκολίες; Ή
μήπως καλλιτεχνική
επιλογή; Οι δημιουργοί
των γυμνών εμφανίσεων
δίνουν τη δική τους
απάντηση.**

της Σόφης Χρηστακέα

ΕΝΑ

2 ΑΠΡ. 1987

Το γυμνό ζητάει θεατές» ή «ο ρεαλισμός τολμάει»; Τι χαρακτηρίζει τη φετινή «κατά συρροήν» εμφάνιση του γυμνού στο ελληνικό θέατρο;

Είναι μόδα; Συνείδηση ότι ο Έλληνας «έσπασε» το φράγμα των σεξουαλικών ανησυχιών όταν αντικρίζει το γυμνό;

«Την πρώτη πέτρα στο βυχά νερά της λίμνης» έριξε η πρώτη κρατική μας σκηνή. Θόρυβος; Αρκετός. Σιγά - σιγά, όμως, κι άλλες ανακοινώσεις για γυμνό σε άλλα θέατρα ήρθαν να προστεθούν. Τελευταία ήρθε η αναγγελία για το γυμνό του Ανδρέα Ανδρεόπουλου, στην άλλη κρατική σκηνή του ΚΘΒΕ.

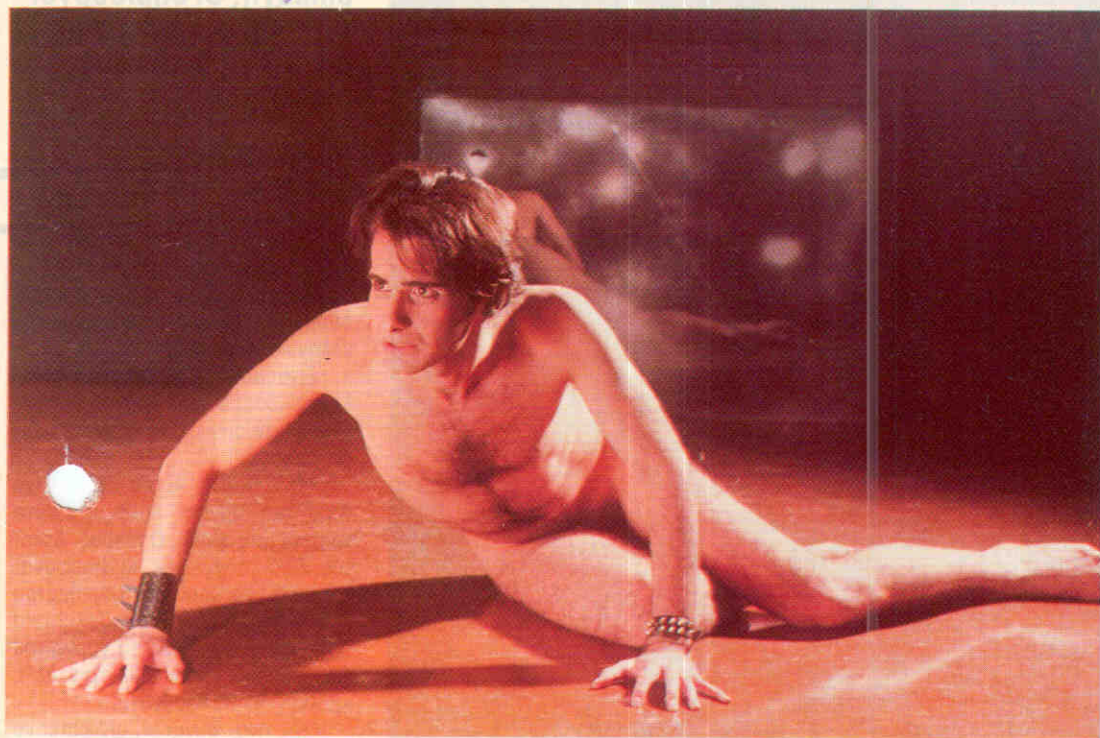
Πώς ήταν δυνατόν, άλλωστε, να μείνει αδιάφορη και η συμπρωτεύουσα στο πολλαπλό κάλεσμα της Αθήνας; Χαρακτηριστικό δε είναι ότι όλοι οι ηθοποιοί που εμφανίστηκαν ή έπαιξαν γυμνοί, δεν είναι επώνυμοι, με την έννοια ότι δεν είναι πρώτα «ονόματα». Οι περισσότεροι από αυτούς έχουν αρκετά χρόνια στο θέατρο και ειδικά η περίπτωση της Στέλλας Παπαδημητρίου, που κράτησε το ρόλο της Ρεβέκκας στους «Κερκεμέζους», έχει να μας επιδείξει μια αξιόλογη καριέρα, τη μεγαλύτερη στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος. Παρ' όλα αυτά, ήταν άγνωστη στο μεγαλύτερο μέρος του κοινού, έστω και του θεατρόφιλου. Τώρα, όμως, όλοι συζητούν γι' αυτή. Βλέπετε το γυμνό όσο και... να το απογυμνώσεις από την εμπορικότητά του, από μόνο του είναι εμπορικό.

Ας αφήσουμε όμως όλους αυτούς τους «τολμηρούς» του φετινού θεατρικού χειμώνα να μιλήσουν για το γυμνό στο ελληνικό θέατρο και για τον ίδιο τους το ρόλο. Πώς τον είδαν και πώς αισθάνθηκαν.

Η Στέλλα Παπαδημητρίου μας είπε: «Ως γυναίκα, δεν ντρέπομαι για το κορμί μου. Ως ηθοποιός, οφείλω να υπηρετώ το ρόλο. Κάνω κάτι που δεν προσβάλλει την ηθική μου και την ηθική των άλλων. Δέχτηκα να παίξω το ρόλο της Ρεβέκκας γιατί με ερέθισε. Δεν είχα ενδοιασμούς, ειδικότερα γιατί το έργο ανέβηκε στο Εθνικό. Και στο Ελεύθερο Θέατρο θα το έπαιζα, αλλά με τις ίδιες προϋποθέσεις. Όχι γδύσι- ►

ΤΟ ΓΥΜΝΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

**Ο Ανδρέας Ανδρεόπουλος
ερμηνεύει το ρόλο ενός
τουρίστα γυμνιστή στη
«Σαλόνικα» της Λουίζ Πέιτζ,
που παίζεται στο Κρατικό
Θέατρο Βορείου Ελλάδος, σε
σκηνοθεσία Γιάννη Ιορδανίδη**

μόνο για το τοιςοιδωμά. Το γυμνό της Ρεβέκκας ήταν ένα ποιητικό, ρεαλιστικό, φανταστικό και συμβολικό γυμνό. Η γυναίκα αυτή θα γεννήσει τη νέα γενιά που θα έρθει. Νομίζω ότι οι άνθρωποι σοκάρονται, όταν στη σκηνή το γυμνό εμφανίζεται για να προκαλέσει. Δεν νομίζω πως το κοινό ήρθε στο Εθνικό Θέατρο ή στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος μόνο και μόνο για να δει το γυμνό.

«Είναι αλήθεια», συνεχίζει η Παπαδημητρίου, «ότι φέτος υπήρξε πολύ γυμνό στο θέατρο. Ο κόσμος το συνήθισε πια σαν ιδέα, ιδιαίτερα όταν προέρχεται από αξιολογές παραστάσεις. Όταν ένας ηθοποιός δεν κάνει το γυμνό για το γυμνό, για να προκαλέσει, και είναι καλός στο ρόλο του, από κει και πέρα το γυμνό δεν νομίζω ότι σοκάρει. Πάντως, πιστεύω ότι όλο το κοινό δεν είναι το ίδιο ώριμο για να δεχτεί το γυμνό».

Στο έργο της διάσημης Αγγλίδας συγγραφέως Λουίζ Πέιτζ «Σαλόνικα», που παίζεται σε πανελλήνια «πρώτη» από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, σε σκηνοθεσία Γιάννη Ιορδανίδη, εμφανίστηκε γυμνός ο Ανδρέας Ανδρεόπουλος. Ο νέος ηθοποιός που φέτος προσλήφθηκε από το ΚΘΒΕ, ερμήνευσε το ρόλο του Πήτερ, του Άγγλου τουρίστα που κάνει γυμνισμό σε μια αμμουδιά της Θεσσαλονίκης. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο «Σαλόνικα», που γνώρισε διεθνώς μεγάλη επιτυχία, όπου κι αν παιχτηκε, ο ρόλος

του Πήτερ ερμηνεύτηκε από ηθοποιό που εμφανιζόταν εντελώς γυμνός. Σ' επικοινωνία μας με το σκηνοθέτη Γιάννη Ιορδανίδη, ως προς τη σκηνή του γυμνού, μας είπε:

«Δεν πρόκειται για σκηνοθετικά καπρίτσια, αλλά για απαίτηση του έργου. Δεν βλέπω γιατί θα έπρεπε ναβάλω "λευκό καρεδάκι" για το θεατρικά ώριμο κοινό της Θεσσαλονίκης».

Ο πρωταγωνιστής μας είπε:

«Ο σκηνοθέτης της παράστασης μου μίλησε για το ρόλο και μου εξήγησε την αναγκαιότητα να εμφανιστώ γυμνός στις δύο σκηνές του έργου. Η αισθητική και η ευαισθησία του κ. Ιορδανίδη μου γκρέμισε και τον παραμικρό ενδοιασμό. Εμένα προσωπικά, αυτό που με απασχολήσει είναι το πόσο θα ανταποκριθώ στην εμπιστοσύνη που είχε, να μου αναθέσει έναν τόσο σημαντικό και ωραίο ρόλο».

Στο «Αντιθέατρο» της Μαρίας Ξενουδάκη, το ρόλο του «γυμνού», στο απαγορευμένο στη Φραγκφούρτη έργο του Ράινερ Βέρνερ Φάασμπιντερ, ερμήνευσε ο Γιάννης Ζωγράφος, που μας είπε: «Θα σας πω πως θα ένιωθα, αν δεν εμφανιζόμουν γυμνός. Ο Φραντς, ο ήρωας που υποδύομαι στο έργο "Σκουπίδια - πόλη και θάνατος" του Ράινερ Βέρνερ Φάασμπιντερ, διαλέγει να πεθάνει μ' έναν εξαιρετικά βίαιο και εξευτελιστικό τρόπο σε μια από τις πλέον τολμηρές - ίσως - σκηνές του διεθνούς δραματολογίου. Θα

ήταν σαν να προδίδανε το ίδιο το πνεύμα του συγγραφέα, που αυτοκτόνησε σαν να 'θελε να επικυρώσει μ' αυτό τον τραγικό τρόπο κάποια "πιστεύω" του, αν προσπαθούσαμε να συγκαλύψουμε με κακώς εννοούμενη σεμνοτυφία την αναπαράσταση της σκηνής αυτής.

Αυτή ακριβώς ήταν και η πρόκληση για μένα φέτος, να επιχειρήσω μια ερμηνεία σε ένα δύσκολο και σκληρό συνάμα έργο, χωρίς κανένα απολύτως βοήθημα (σκηνικό ή ενδυματολογικό), εκτός από τις κατασταλαγμένες οδηγίες της σκηνοθεσίας. Όσο για το γυμνό στο ελληνικό θέατρο, θέλω να πιστεύω ότι όπου αλλού υπήρξε φέτος, είναι εξίσου λειτουργικό, όπως στη δική μας παράσταση. Δεν είχα τη δυνατότητα να το διαπιστώσω, μια που τα ωράριά μας συμπίπτουν».

Η Αλέκα Μακρή, που είχε εμφανιστεί γυμνή και στο «Χαμάμ γυναικών», πάλι σε συνεργασία με το Βασίλη Πλατάκη στο θέατρο «Βεάκη», μας είπε για το ρόλο της στο «Ω! Καλκούτα».

«Δέχτηκα το γυμνό στο "Ω! Καλκούτα", γιατί γνωρίζω και εκτιμώ τον επιχειρηματία και ως καλλιτέχνη και ως άνθρωπο και ξέρω ότι διατηρεί ένα σεβασμό στα κείμενα του έργου. Είναι πανέμορφη η αίσθηση που να είσαι πάνω στη σκηνή, να καλύπτεσαι από τα φώτα, να σε βλέπει το κοινό και να είσαι γυμνή. Είναι κάτι το εντελώς διαφορετικό να βρίσκεσαι γυμνή στο σπίτι και να τρα-

βάς την κουρτίνα να μη σε δουν. Είναι πολύ πιο δύσκολο να παίζεις γυμνός παρά ντυμένος, γιατί το ρούχο σου καλύπτει τις ατέλειες

Φέτος, πιστεύω ότι τα έργα οδήγησαν τους σκηνοθέτες να παρουσιάσουν γυμνό στις παραστάσεις τους. Δεν έγινε το γυμνό για το ταμείο. Είναι λειτουργικό μέσα στα έργα. Και απ' ό,τι βλέπω από το κοινό που έρχεται στο έργο μας, πιστεύω ότι ο κόσμος ωρίμασε και δέχεται το σωστό γυμνό. Το κοινό σοκάρεται μόνο όταν βλέπει το γυμνό για το γυμνό».

Ο Σπύρος Μπιμπίλας, ένα από τα τέσσερα αγόρια της παράστασης «Ω! Καλκούτα», δήλωσε:

«Εγώ έχω ξαναεμφανιστεί γυμνός στο θέατρο, το 1981 με το Ασκητικό Θέατρο στις "Χοηφόρες" του Αισχύλου, που παιχτήκαν στο Ωδείο Πατρών, στην Καλαμάτα, στην Αθήνα και στη Βέρνη, στην Ελλάδα».

Δεν έχω πρόβλημα με το γυμνό, γιατί δεν πιστεύω στη χριστιανική "ηθική" που έχει εγκλωβίσει σε κάποια τείχη ντροπής και αμαρτίας το γυμνό σώμα.

Με την εμφάνισή μου στο "Ω! Καλκούτα" δηλώνω και έμπρακτα την αντίθεσή μου σ' αυτή την "ηθική". Όσο για το γυμνό φέτος στο ελληνικό θέατρο, πιστεύω πως είναι καθαρά θέμα σύμπτωσης. Κάθε παράσταση, όμως, έχει διαφορετικούς λόγους που παρουσιάζει το γυμνό της».

Στο Ανοιχτό Θέατρο του Γιώργου Μιχαηλίδη παίζεται το έργο του Τζων Φορντ «Κρίμα που είναι πόρνη», σε σκηνοθεσία του δημιουργού του Ανοιχτού Θεάτρου. Στο έργο υπάρχει η σκηνή με ένα γυμνό ζευγάρι - αδέρφια - που κάνουν έρωτα. Από το ανοιχτό παράθυρο «εφορμάει» ο πόθος του άνδρα με τη μορφή του γυμνού αγοριού που στο πρόσωπό του φοράει μάσκα γερακιού και έχει καλύψει τα γεννητικά του όργανα με μάσκα, που παριστάνει το γερακίσιο ράμφος.

Το ζευγάρι υποδύονται ο Μηνάς Χατζησάββας και η Καριοφυλιά Καραμπέτη, ενώ τον πόθο του άνδρα ερμηνεύει ο Ζαχαρίας Ρόχας. Ο Γιώργος Μιχαηλίδης, καταξιωμένος σκηνοθέτης, γνωστός για την παραστατικότητα και το ρεαλισμό του θεάματος στις παραστάσεις του (ας θυμηθούμε την «Ηλέκτρα» του, πέρσι το καλοκαίρι, που χειροκροτήθηκε ιδιαίτερα τόσο στην Επίδαυρο όσο και στο Ηρώδειο), απαγόρευσε στους ηθοποιούς του «Κρίμα που είναι πόρνη» να μιλήσουν για οτιδήποτε είχε σχέση με το γυμνό του έργου, «για να μη δοθεί περισσότερη σημασία από το κοινό σε μια λεπτομέρεια που θα απέθαινε εις βάρος του υπόλοιπου έργου και θα οδηγούσε στην "εμπορευματοποίηση του"».